

Spis treści

Wprowadzenie	9
Trudności w uczeniu się	12
1. Pojęcie trudności w uczeniu się	12
2. Koncepcje wyjaśniające genezę trudności w uczeniu się	17
2.1. Teorie rozwojowe	17
2.2. Teorie biologiczne (genetyczne i organiczne)	19
2.3. Teorie wielowymiarowe (polietologiczne)	24
3. Fenomenologia trudności w uczeniu się	26
4. Diagnoza trudności w uczeniu się	31
Trudności w uczeniu się a funkcjonowanie psychospołeczne dzieci	36
1. Przystosowanie, zaburzenia przystosowawcze i funkcjonowanie psychospołeczne – rozważania terminologiczne	36
2. Zaburzenia rozwojowe będące przyczyną niepowodzeń szkolnych	38
2.1. Inteligencja niższa niż przeciętna	38
2.2. Trudności w nauce czytania i pisania	42
2.3. Zaburzenia zdolności matematycznych	45
2.4. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z zaburzeniami koncentracji uwagi	51
3. Wybrane sfery funkcjonowania psychospołecznego dzieci z trudnościami w uczeniu się	54
3.1. Motywacja do nauki szkolnej	54
3.2. Uspołecznienie i zaburzenia zachowania u dzieci z trudnościami w uczeniu się	57
Terapia pedagogiczna	61
1. Ustalenia terminologiczne dotyczące pracy z dziećmi z trudnościami w uczeniu się	61
2. Organizacja pracy terapeutycznej	64
3. Zasady terapii pedagogicznej	67

4.	Programy i metody terapii pedagogicznej	69
4.1.	Programy usprawniania funkcji percepcyjno-motorycznych	70
4.2.	Kinezylogia edukacyjna	73
4.3.	Programy usprawniania funkcji językowych	76
4.4.	Programy usprawniające czytanie, pisanie i umiejętności matematyczne	77
4.5.	Programy usprawniania pamięci i uwagi	79
4.6.	Programy uwzględniające oddziaływania psychoterapeutyczne	81
	Założenia metodologiczne	84
1.	Problemy i hipotezy	84
2.	Model badań, metody i techniki badawcze	86
2.1.	„Krótka Skala Inteligencji” M. Choynowskiego	88
2.2.	„Arkusze Zachowania się Ucznia” B. Markowskiej	89
2.3.	Kwestionariusz CBI (Children's Behavior Inventory) E. Schaefera i M. Aaronsona	90
2.4.	Test umiejętności szkolnych	92
2.5.	Analiza dokumentacji poradnianej i szkolnej ucznia	94
3.	Teren i przebieg badań	94
4.	Charakterystyka badanych grup	95
5.	Planowanie i realizacja zajęć z zakresu terapii pedagogicznej	97
	Ustępowanie trudności w uczeniu się	101
1.	Zmiany w zakresie umiejętności czytania	101
1.1.	Technika czytania	102
1.2.	Tempo czytania	103
1.3.	Liczba i rodzaje błędów popełnianych przez uczniów w czytaniu	106
1.4.	Czytanie ze zrozumieniem	108
2.	Ocena poziomu pisania	110
2.1.	Przepisywanie tekstu	110
2.2.	Pisanie z pamięci	112
2.3.	Pisanie ze słuchu	113
2.4.	Graficzna ocena pisma	115
3.	Podstawowe wiadomości i umiejętności matematyczne	117

Zmiany w funkcjonowaniu psychospołecznym dzieci z trudnościami w uczeniu się w wyniku terapii pedagogicznej	121
1. Funkcjonowanie intelektualne badanych uczniów	121
2. Zaburzenia w zachowaniu u dzieci z trudnościami w uczeniu się	124
2.1. Motywacja do nauki szkolnej	124
2.2. Zachowania antyspołeczne	126
2.3. Zachowania przyhamowane	128
2.4. Uspołecznienie	130
3. Zmiany przystosowania do warunków grupy i placówki szkolnej badanych uczniów	133
3.1. Szkolne funkcjonowanie w zakresie skal tworzących wymiar: ekstrawersja – introwersja	133
3.2. Szkolne funkcjonowanie w zakresie skal tworzących wymiar: pozytywne – negatywne zachowanie	136
3.3. Szkolne funkcjonowanie w zakresie skal tworzących wymiar: pozytywne – negatywne nastawienie do zadań	139
3.4. Trzy wymiary szkolnego przystosowania się	141
3.5. Poziom przystosowania szkolnego badanych uczniów	144
Podsumowanie i wnioski	147
Bibliografia	155
Spis schematów i tabel	171
Aneksy	172
1. Ramowy program terapii pedagogicznej	172
2. Ustępowanie trudności w uczeniu się – tabele	176
3. Zmiany w funkcjonowaniu psychospołecznym dzieci z trudnościami w uczeniu się w wyniku terapii pedagogicznej – tabele	182